

POSTANOWIENIE

Dnia 14 lutego 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Demendecki

w sprawie radcy prawnego A. B., obwinionego o popełnienie przewinienia dyscyplinarnego z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych w zw. z art. 11, art. 15 ust. 1 i art. 27 pkt 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, na posiedzeniu bez udziału stron w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej w dniu 14 lutego 2014 r. w przedmiocie kasacji wniesionej przez pełnomocnika pokrzywdzonego od orzeczenia Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie z dnia 14 lutego 2022 r., sygn. akt [...], zmieniającego orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych [...] z dnia 25 lutego 2020 r., sygn. akt [...] na podstawie art. 531 § 1 k.p.k. w zw. z art. 529 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. w zw. z art. 74¹ ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1166)

postanawia:

1. kasację pozostawić bez rozpoznania;
2. kosztami postępowania kasacyjnego obciążyć Skarb Państwa

UZASADNIENIE

Radca prawny A. B. został obwiniony o to, że: w dniu 2 listopada 2017 r. w G., przyjął pełnomocnictwo procesowe od A.B. do reprezentowania jej przed Sądem Okręgowym w G. przeciwko Z. N. w sprawie o ochronę dóbr osobistych, o

zadośćuczynienie za naruszenie dóbr osobistych oraz o usunięcie skutków naruszenia sygn. akt: [...], będąc uprzednio mediatorem wskazanym przez Sąd Rejonowy w Z. IV Wydział Pracy w sprawie o sygn. akt: [...] z powództwa Z. N. przeciwko Z. w Z. reprezentowanemu przez A. B., z racji którego to zlecenia 23 sierpnia 2016 r., prowadził spotkanie mediacyjne pomiędzy w/w Stronami, w trakcie którego to spotkania uzyskał od Z. N. szereg informacji, które stanowią tajemnicę zawodową, w związku z czym występując przed Sądem Okręgowym w G. przeciwko Z. N., doprowadził do możliwości ujawnienia tych wiadomości oraz dopuścił się zachowania, które podważa zaufanie społeczeństwa do zawodu radcy prawnego, jako zawodu zaufania publicznego, jak również dyskredytuje i uchybia godności radcy prawnego, tj. o popełnienie przewinienia dyscyplinarnego z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych i art. 11 ust. 1 i 2 w zw. z art. 15 ust. 1 i art. 27 pkt 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych [...], orzeczeniem z dnia 25 lutego 2020 r., sygn. akt [...]: uznał obwinionego radcę prawnego A. B. winnym zarzucanego mu czynu, a to że 2 listopada 2017 r., w G. przyjął pełnomocnictwo procesowe od A. B. do reprezentowania jej przed Sądem Okręgowym w G., przeciwko Z. N. w sprawie o ochronę dóbr osobistych, o zadośćuczynienie za naruszenie dóbr osobistych oraz o usunięcie skutków naruszenia sygn. akt: [...], będąc uprzednio mediatorem wskazanym przez Sąd Rejonowy w Z. IV Wydział Pracy w sprawie o sygn. akt: [...] z powództwa Z. N. przeciwko Z. w Z. reprezentowanemu przez A. B., z racji którego to zlecenia 23 sierpnia 2016 r., prowadził spotkanie mediacyjne pomiędzy w/w stronami, w trakcie którego to spotkania i w związku z nim uzyskał szereg informacji, które stanowią tajemnicę zawodową, w związku z czym występując przed Sądem Okręgowym w G. przeciwko Z. N., doprowadził do możliwości ujawnienia tych wiadomości oraz dopuścił się zachowania, które podważa zaufanie społeczeństwa do zawodu radcy prawnego, jako zawodu zaufania publicznego, jak również dyskredytuje i uchybia godności radcy prawnego, tj. o czyn z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych i art. 11, art. 15 ust. 1 i art. 27 pkt 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego i za to na podstawie art. 65 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o

radcach prawnych wymierzył obwinionemu karę upomnienia (pkt 1); obciążając obwinionego kosztami postępowania dyscyplinarnego (pkt 2 i 3).

Orzeczeniem z dnia 1 października 2020 r. (sygn. akt [...]) Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych utrzymał w mocy orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych [...] z dnia 25 lutego 2020 r. (sygn. akt [...]), w którym to uznano obwinionego r. pr. A. B. winnym zarzucanego mu czynu, o to że: 2 listopada 2017 r. w G., przyjął pełnomocnictwo procesowe od A. B. do reprezentowania jej przed Sądem Okręgowym w G., przeciwko Z. N., w sprawie o ochronę dóbr osobistych, o zadośćuczynienie za naruszenie dóbr osobistych oraz o usunięcie skutków naruszenia (sygn. akt [...]), będąc uprzednio mediatorem wskazanym przez Sąd Rejonowy w Z. IV Wydział Pracy w sprawie o sygn. akt [...] z powództwa Z. N. przeciwko Z. w Z., reprezentowanemu przez A. B., z racji którego to zlecenia 23 sierpnia 2016 r., prowadził spotkanie mediacyjne pomiędzy ww. Stronami, w trakcie którego to spotkania i w związku z nim uzyskał szereg informacji, które to stanowią tajemnicę zawodową, w związku z czym występując przed Sądem Okręgowym w G. przeciwko Z. N., doprowadził do możliwości ujawnienia tych wiadomości oraz dopuścił się zachowania, które podważa zaufanie społeczeństwa do zawodu radcy prawnego, jako zawodu zaufania publicznego, jak również dyskredytuje i uchybia godności radcy prawnego, tj. o czyn z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych oraz art. 11, art. 15 ust. 1 i art. 27 pkt 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych [...], na podstawie art. 65 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych, wymierzył obwinionemu r. pr. A. B. karę upomnienia oraz obciążył go zryczałtowanymi kosztami postępowania dyscyplinarnego w wysokości 2.500,00 zł. Sąd dyscyplinarny drugiej instancji obciążył obwinionego kosztami postępowania dyscyplinarnego przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym Krajowej Izby Radców Prawnych w wysokości 1.000,00 zł.

Kasację od orzeczenia Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie z dnia 1 października 2020 wniósł obrońca obwinionego adw. D. M., zaskarżając je w całości na korzyść obwinionego.

Postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 26 października 2021 r, sygn. akt [...], uchylono zaskarżone orzeczenie w całości i sprawę przekazano Wyższemu Sądowi Dyscyplinarnemu Krajowej Izby Radców Prawnych do ponownego rozpoznania.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie orzeczeniem z dnia 14 lutego 2022 r., sygn. akt [...], uniewinnił obwinionego od zarzucanego mu czynu, obciążając Krajową Izby Radców Prawnych w W. kosztami postępowania odwoławczego

Kasację od powyższego orzeczenia wniósł pełnomocnik pokrzywdzonej, zaskarżając je w całości na niekorzyść obwinionego. Autor kasacji zarzucił zaskarżonemu rozstrzygnięciu rażące naruszenie prawa poprzez:

1. naruszenie art. 27 pkt 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego (KERP), poprzez błędną jego wykładnię i przyjęcie, że definicja „sprawy” w rozumieniu przepisu obejmuje jedynie konkretną sprawę, podczas gdy definicja sprawy z art. 27 pkt 1 KERP nie zamyka się w realiach prawno- procesowych jednej, konkretnej i zawisłej przed konkretnym Sądem sprawy, co finalnie skutkowało błędnym uznaniem Wyższego Sądu Dyscyplinarnego, iż obwiniony mógł przyjąć pełnomocnictwo procesowe od A. B. przeciwko pokrzywdzonemu w sprawie o naruszenie dóbr osobistych i nie zastosowaniem art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych w zw. z art. 27 pkt 1 KERP;

2. naruszenie art. 11 KERP poprzez jego niezastosowanie, podczas gdy obwiniony swoim zachowaniem niewątpliwie naruszył godność zawodu radcy prawnego i podważył zaufanie do zawodu radcy prawnego, co bezsprzecznie wynika ze zgromadzonego materiału dowodowego, w szczególności zeznań pokrzywdzonego Z. N., który działając w zaufaniu do systemu wymiaru sprawiedliwości oraz innych organów/podmiotów które ten system wspierają, mediatora w swojej sprawie pracowniczej gdzie po stronie Pozwanego

występowała A. B., spotkał następnie w roli oponenta do sprawy o naruszenie dóbr osobistych wytoczonej przez Panią A. B., która zrodziła się właśnie w związku z poprzedzającą ją sprawą pracowniczą; niezależnie od kwestii tajemnicy zawodowej i jej ujawnienia, co powinno dać asumpt do zastosowania normy z art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych w zw. z art. 11 ust. 1 i 2 KERP;

3. rażąco naruszenie art. 424 § 1 pkt 1 i 2 w zw. z art. 442 § 3 k.p.k. polegające na uzasadnieniu orzeczenia w sposób będący niczym innym niż przytoczeniem zarzutów skargi kasacyjnej obwinionego, podczas gdy Sąd dyscyplinarny korzystając z samodzielności jurysdykcyjnej, nie poczynił ani nie przeprowadził żadnego nowego dowodu, który uprawniałby go do całkowicie odmiennej oceny dowodów zaś wyrok Sądu Najwyższego wskazywał li go głównie na sytuację nierozpoznania wszystkich zarzutów obwinionego (oczywiście chybionych) przez Sąd Odwoławczy; tym samym uzasadnienie orzeczenia Wyższego Sądu Dyscyplinarnego nie uzasadnia i nie nakłania pokrzywdzonego do zmiany swojego stanowiska, w szczególności mając na względzie stan faktyczny który dla stron i sądu niewątpliwy a na pewno pozostawał niezmienny przez cały tok kontroli instancyjnej.

Podnosząc tak sformułowane zarzuty autor kasacji wniósł o uchylenie w całości zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na kasację obrońca obwinionego wniósł o umorzenie postępowania kasacyjnego z uwagi na przedawnienie karalności przewinienia dyscyplinarnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasację pełnomocnika pokrzywdzonego - wniesioną na niekorzyść obwinionego radcy prawnego A. B. - należało pozostawić bez rozpoznania z uwagi na wystąpienie ujemnej przesłanki procesowej w postaci przedawnienia.

Zgodnie z art. 529 k.p.k. - znajdującym zastosowanie na gruncie niniejszego postępowania dyscyplinarnego mocą art. 74¹ ustawy z dnia 6 lipca 1982 r.

o radcach prawnych (dalej powoływana jako: ustawa o radcach prawnych) - wniesieniu i rozpoznaniu kasacji na korzyść oskarżonego (odpowiednio na gruncie postępowania dyscyplinarnego: obwinionego) nie stoi na przeszkodzie wykonanie kary, zatarcie skazania, akt łaski, ani też okoliczność wyłączająca ściganie (a tym samym przedawnienie karalności) lub uzasadniająca zawieszenie postępowania. *A contrario*, wystąpienie zatem którejkolwiek z uprzednio wskazanych przesłanek nie tylko uniemożliwia rozpoznanie kasacji, ale samo jej wniesienie na niekorzyść (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 8 października 2013 r., III KK 44/13, LEX nr 1403981; postanowienie Sądu Najwyższego z 11 grudnia 2013 r., IV KK 337/13, LEX nr 1403902).

W orzecznictwie wprawdzie wskazuje się, iż w określonych sytuacjach dopuszczalne jest przełamanie oddziaływania ujemnych przesłanek procesowych, ale „może to nastąpić wyłącznie w jednym kierunku, tj. na korzyść oskarżonego”, przy czym „warunkiem rozpoznawania kasacji w takiej sytuacji procesowej jest dopuszczalność jej wniesienia, a więc wystąpienie ujemnej przesłanki procesowej już po wniesieniu kasacji (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 28 marca 2007 r., IV KK 434/06, Lex nr 475361).

W niniejszej sprawie obwiniony radca prawny miała dopuścić się zarzucanego mu czynu w dniu 2 listopada 2017 r., a zatem karalność przewinienia dyscyplinarnego ustała z dniem 2 listopada 2022 r., tworząc tym samym okoliczność wyłączająca postępowanie określoną w art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. Wskazać bowiem należy, iż treść art. 70 ustawy o radcach prawnych stanowi, iż nie można wszcząć postępowania dyscyplinarnego, jeżeli od czasu popełnienia przewinienia upłynęły trzy lata (ust. 1), a w razie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego przed upływem uprzednio wspomnianego terminu, karalność przewinienia dyscyplinarnego ustaje, jeżeli od czasu jego popełnienia upłynęło pięć lat (ust. 2).

Zaistniała tym samym na gruncie rozpoznawanej sprawy negatywna przesłanka procesowa w postaci przedawnienia przewinienia dyscyplinarnego uniemożliwia tym samym rozpoznanie wywiezionej na niekorzyść obwinionego kasacji. Jednocześnie zaznaczenia wymaga, iż w rozważanym przypadku brak jest

możliwości wydania orzeczenia na korzyść obwinionej (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2013 r., IV KK 337/13, Lex nr 1403902). W układzie procesowym zaistniałym w niniejszej sprawie zaskarżone kasacją rozstrzygnięcie stanowi bowiem orzeczenie uniewinniające, wobec czego nie jest możliwe uzyskanie przez obwinionego radcę prawną bardziej korzystnego rozstrzygnięcia (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 29 lipca 2015 r., II KK 98/15, LEX nr 3378985).

[M. T.]

[ms]

